Tämä asiakirja on ainoastaan dokumentointitarkoituksiin.Toimielimet eivät vastaa sen sisällöstä.

►**B**

NEUVOSTON DIREKTIIVI 93/119/EY

annettu 22 päivänä joulukuuta 1993,

eläinten suojelusta teurastus- tai lopettamishetkellä

(EYVL L 340, 31.12.1993, s. 21)

Muutettu:

		virallinen lehti		
		N:o	sivu	päivämäärä
►**M1**	Neuvoston asetus (EY) N:o 806/2003, annettu 14 päivänä huhtikuuta 2003	L 122	1	16.5.2003
►**M2**	Neuvoston Asetus (EY) N:o 1/2005, tehty 22 päivänä joulukuuta 2004	L 3	1	5.1.2005

▼B

NEUVOSTON DIREKTIIVI 93/119/EY

annettu 22 päivänä joulukuuta 1993,

eläinten suojelusta teurastus- tai lopettamishetkellä

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 43 artiklan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen ([1]),

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon ([2]),

ottaa huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ([3]),

sekä katsoo, että

neuvoston asetuksessa 74/577/ETY ([4]) vahvistetaan säännöt, jotka koskevat eläinten tainnutusta ennen teurastusta,

yhteisö hyväksyi teuraseläinten suojelua koskevan eurooppalaisen yleissopimuksen neuvoston päätöksellä 88/306/ETY ([5]); sopimuksen soveltamisala on yhteisön nykyisiä teuraseläinten suojelua koskevia sääntöjä laajempi,

kansallinen lainsäädäntö, joka koskee eläinten suojelua niiden teurastus- tai lopettamishetkellä, vaikuttaa kilpailuedellytyksiin, ja tämän seurauksena maataloustuotteiden yhteismarkkinoiden toimintaan,

tuotannon järkevän kehityksen varmistamiseksi ja eläinten ja eläintuotteiden sisämarkkinoiden toteuttamisen helpottamiseksi olisi siis vahvistettava yhteiset vähimmäisvaatimukset, jotka koskevat eläinten suojelua teurastus- tai lopettamishetkellä,

eläimet on teurastus- ja lopettamishetkellä säästettävä kaikelta ehkäistävissä olevalta kivulta ja kärsimykseltä,

on kuitenkin tarpeen sallia tekniset ja tieteelliset kokeet ja ottaa huomioon tiettyjen uskonnollisten rituaalien erityisvaatimukset,

säännöissä on varmistettava riittävä suojelu teurastus- ja lopettamishetkellä myös niille eläimille, joita sopimus ei koske,

Euroopan unionista tehdyn sopimuksen päätösasiakirjan liitteenä olevassa julistuksessa eläinsuojelusta konferenssi kehottaa Euroopan parlamenttia, neuvostoa, komissiota ja jäsenvaltioita ottamaan täysimääräisesti huomioon yhteisen maatalouspolitiikan alalla yhteisön lainsäädännön laatimisen ja täytäntöönpanon yhteydessä eläinsuojelun vaatimukset,

tässä yhteydessä yhteisön on noudatettava perustamissopimuksen 3 B artiklassa olevaa toissijaisuusperiaatetta, ja

olisi kumottava direktiivi 74/577/ETY,

ON ANTANUT TÄMÄN DIREKTIIVIN:

I LUKU

Yleiset säännökset

1 artikla

1 Tätä direktiiviä sovelletaan lihan, nahan ja turkisten ja muiden tuotteiden tuotantoa varten pidettyjen eläinten siirtämiseen, säilyttämi-

([1]) EYVL N:o C 314, 5.12.1991, s. 14
([2]) EYVL N:o C 241, 21.9.1992, s. 75
([3]) EYVL N:o C 106, 27.4.1992, s. 15
([4]) EYVL N:o L 316, 26.11.1974, s. 10
([5]) EYVL N:o L 137, 2.6.1988, s. 25

▼B

seen, kiinnipitämiseen, tainnutukseen, teurastukseen ja lopettamiseen sekä lopettamismenetelmiin, joiden tarkoituksena on eläintautien torjunta.

2 Tätä direktiiviä ei sovelleta sellaisiin:

— edellä 1 kohdassa mainittuja menettelyjä koskeviin teknisiin ja tieteellisiin tutkimuksiin, jotka suoritetaan toimivaltaisen viranomaisen valvonnassa,

— eläimiin, joiden lopettaminen on osa kulttuuri- tai urheilutapahtumaa,

— direktiivin 92/45/ETY 3 artiklan mukaisesti tapettaviin luonnonvaraisiin riistaeläimiin.

2 artikla

Tässä direktiivissä tarkoitetaan

1 ”teurastamolla” tiloja, mukaan lukien apuvälineet eläinten siirtämiseen ja säilytykseen, joita käytetään 5 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen eläinten kaupalliseen teurastukseen;

2 ”siirtämisellä” eläinten kuorman purkamista tai ajamista teurastamon kuormauslaitureilta, karsinoista ja pilttuista tiloihin tai paikkaan, joissa ne teurastetaan;

3 ”säilyttämisellä” eläimen pitämistä teurastamon käyttämissä pilttuissa, karsinoissa, katetuissa tiloissa, katoksen alla tai pihoilla, jotta niille voidaan antaa tarpeellista hoitoa ennen teurastusta (juomaa, ravintoa, lepoa);

4 ”kiinnipitämisellä” kaikkia menettelyjä, joilla eläimen liikkumista rajoitetaan tehokkaan tainnutuksen tai lopettamisen mahdollistamiseksi;

5 ”tainnuttamisella” työmenetelmiä, jolla eläin saatetaan lopettamiseen saakka kestävään tiedottomuuden tilaan;

6 ”lopettamisella” työmenetelmää, joka aiheuttaa eläimen kuoleman;

7 ”teurastamisella” eläimen kuoleman aiheuttavaa veren laskua;

8 ”toimivaltaisella viranomaisella” jäsenvaltion keskusviranomaista, jolla on toimivalta suorittaa eläinlääkärintarkastuksia tai viranomaista, jolle se on myöntänyt nämä valtuudet.

Jäsenvaltion uskonnollinen viranomainen, jonka puolesta suoritetaan teurastuksia, on toimivaltainen tiettyjen uskonnollisten rituaalien mukaisia teurastuksia koskevien erityissäännösten soveltamiseen ja valvontaan. Tällainen viranomainen toimii kyseisiin säännöksiin liittyvissä asioissa direktiivin 64/433/ETY 2 artiklassa määritellyn virka-eläinlääkärin vastuulla.

3 artikla

Eläimiä tulee varjella kuljetuksen, säilytyksen, kiinnipitämisen, tainnutuksen, teurastuksen ja lopettamisen aikana vältettävissä olevalta kiihtymiseltä, kivulta ja kärsimykseltä.

II LUKU

Teurastamoja koskevat vaatimukset

4 artikla

Teurastamon rakenteiden, varustuksen ja laitteiden sekä niiden käytön tulee suojella eläimiä vältettävissä olevalta kiihtymiseltä, kivulta ja kärsimykseltä.

▼B

5 artikla

1 Kavioeläimet, märehtijät, siat, kanit ja siipikarja, jotka (joka) tuodaan teurastamoon teurastettavaksi, on:

a) siirrettävä ja tarvittaessa säilytettävä liitteessä A olevien määräysten mukaisesti,

b) pidettävä kiinni liitteessä B olevien määräysten mukaisesti,

c) tainnutettava ennen teurastusta tai lopetettava välittömästi liitteessä C olevien määräysten mukaisesti,

d) ja niistä on laskettava veri liitteessä D olevien määräysten mukaisesti.

2 Edellä 1 kohdan c alakohdassa säädettyjä vaatimuksia ei sovelleta eläimiin, jotka joutuvat uskonnolliseen rituaaliin kuuluvan erityismenetelmän kohteeksi.

3 Jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset voivat, perustamissopimuksen yleisiä määräyksiä noudattaen, poiketa nautojen osalta 1 kohdan a alakohdassa säädetyistä säännöksistä ja siipikarjan, kanien, sikojen, lampaiden ja vuohien osalta 1 kohdan a alakohdassa säädetyistä säännöksistä sekä liitteessä C tarkoitetuista tainnutus- ja teurastusmenettelyistä, jos laitoksia koskevat direktiivin 64/433/ETY 4 ja 13 artiklan, direktiivin 91/498/ETY 4 artiklan ja direktiivin 71/118/ETY 7 ja 18 artiklan mukaiset poikkeukset ja sillä edellytyksellä, että 3 artiklassa säädettyjä säännöksiä noudatetaan.

6 artikla

1 Tainnuttamisessa tai lopettamisessa käytettävät laitteet, kiinnipitovälineet, muut laitteet ja rakennukset on suunniteltava, rakennettava, huollettava ja niitä on käytettävä siten, että tainnutus tai lopettaminen voidaan suorittaa nopeasti ja tehokkaasti tämän direktiivin säännöksiä noudattaen. Toimivaltaisen viranomaisen on varmistettava, että tainnutuksessa tai lopettamisessa käytettävät laitteet, kiinnipitovälineet ja muut laitteet ovat edellä mainittujen periaatteiden mukaiset, ja tarkastettava säännöllisin väliajoin, että ne ovat moitteettomassa kunnossa ja mahdollistavat edellä mainitun tavoitteen saavuttamisen.

2 Teurastuspaikalla tulee säilyttää varalla sopivia välineitä ja laitteita, joita voidaan käyttää hätätapauksissa. Ne on huollettava hyvin ja ne on tarkastettava säännöllisesti.

7 artikla

Jokaisella henkilöllä, jonka tehtävänä on eläinten kuljetus, säilyttäminen, kiinnipitäminen, tainnuttaminen, teurastus tai lopettaminen, on oltava riittävät tiedot ja taidot suorittaa nämä tehtävät inhimillisesti ja tehokkaasti tämän direktiivin säännösten mukaisesti.

Toimivaltaisen viranomaisen on varmistettava, että teurastukseen palkatuilla henkilöillä on tehtävään riittävät tiedot ja sopiva ammattitaito.

8 artikla

Teurastamon tarkastukset ja valvonta on suoritettava toimivaltaisen viranomaisen vastuulla, ja toimivaltaisen viranomaisen on päästävä jatkuvasti vapaasti kaikkiin teurastamon osiin voidakseen varmistaa tämän direktiivin säännösten noudattamisen. Nämä tarkastukset ja valvonta voidaan kuitenkin suorittaa muita tarkoituksia varten tehtävän valvonnan yhteydessä.

▼B

III LUKU

Teurastus ja lopettaminen teurastamon ulkopuolella

9 artikla

1 Edellä 5 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen eläinten teurastukseen teurastamon ulkopuolella sovelletaan 5 artiklan 1 kohdan b, c ja d alakohdan säännöksiä.

2 Jäsenvaltiot voivat kuitenkin myöntää poikkeuksia 1 kohdasta, jos omistaja teurastaa siipikarjaa, kaneja, sikoja, lampaita tai vuohia henkilökohtaiseen kulutukseensa ja jos 3 artiklassa säädettyjä säännöksiä noudatetaan ja siat, lampaat ja vuohet tainnutetaan ennen teurastusta.

10 artikla

1 Edellä 5 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut eläintautien torjuntatarkoituksessa suoritettavat teurastus- ja lopettamistoimet on suoritettava liitteessä E olevien määräysten mukaisesti.

2 Turkiseläimet on lopetettava liitteessä F olevien säännösten mukaisesti.

3 Direktiivin 90/539/ETY 2 artiklan 3 kohdassa määritellyt ylijäämäuntuvikot ja hautomojätteessä olevat sikiöt on lopetettava niin nopeasti kuin mahdollista liitteen G määräysten mukaisesti.

11 artikla

Jos eläin on lopetettava viipymättä hätätapauksessa, 9 ja 10 artiklan säännöksiä ei sovelleta.

12 artikla

Vahingoittuneet tai sairaat eläimet on lopetettava itse paikalla. Toimivaltainen viranomainen voi kuitenkin sallia vahingoittuneiden tai sairaiden eläinten kuljetuksen teurastettavaksi tai lopetettavaksi, jos kuljetus ei aiheuta eläimille tarpeetonta kärsimystä.

IV LUKU

Loppusäännökset

13 artikla

1 Tarvittaessa neuvosto antaa määräenemmistöllä komission ehdotuksesta muut kuin tässä direktiivissä tarkoitetut säännökset eläinten suojelusta teurastus- tai lopettamishetkellä.

2 a) Neuvosto muuttaa tämän direktiivin liitteitä komission ehdotuksesta 1 kohdassa säädetyn menettelyn mukaisesti erityisesti niiden mukauttamiseksi tekniseen ja tieteelliseen kehitykseen.

b) Lisäksi komissio antaa viimeistään 31 päivänä joulukuuta 1995 neuvostolle tieteellisen eläinlääkintäkomitean lausuntoon perustuvan kertomuksen siihen tarvittaessa liittyvine ehdotuksineen erityisesti seuraavista:

— pistoolin käytöstä siten, että luoti osuu aivoihin, tai muiden kuin liitteessä C tarkoitettujen kaasujen tai niiden seosten käytöstä tainnutuksessa ja erityisesti hiilidioksidin käytöstä siipikarjan tainnutuksessa,

— muiden kuin liitteessä C tarkoitettujen kaasujen tai niiden yhdistelmän käytöstä,

▼B

— muiden tieteellisesti hyväksyttyjen tainnutus- ja lopettamismenetelmien käytöstä.

Neuvosto päättää ehdotuksista määräenemmistöllä.

c) poiketen a kohdasta komissio antaa viimeistään 31 päivänä joulukuuta 1995 pysyvälle eläinlääkintäkomitealle tieteellisen eläinlääkintäkomitean lausuntoon perustuvan kertomuksen siihen tarvittaessa liittyvine ehdotuksineen 16 artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen, jotta voitaisiin vahvistaa:

i) kyseisten eri eläinlajien tainnutuksessa tarvittavan sähkövirran voimakkuus ja kesto,

ii) kyseisten eri eläinlajien tainnuttamiseen tarvittavan kaasun pitoisuus ja altistamiseen tarvittava aika.

d) Kansalliset asiaa koskevat määräykset ovat voimassa perustamissopimuksen yleisten määräysten mukaisesti ennen b ja c kohdassa tarkoitettujen säännösten täytäntöönpanoa.

14 artikla

1 Komission asiantuntijat voivat, siinä määrin kuin se on tarpeen tämän direktiivin yhdenmukaisen soveltamisen varmistamiseksi, suorittaa tarkastuksia itse paikalla. He voivat tässä tarkoituksessa tarkastaa edustavan otoksen laitoksista sen varmistamiseksi, että toimivaltainen viranomainen valvoo, että kyseinen laitos täyttää tämän direktiivin vaatimukset.

Komissio antaa jäsenvaltioille tiedon suoritettujen tarkastusten tuloksista.

2 Edellä 1 kohdassa tarkoitetut tarkastukset suoritetaan yhteistyössä toimivaltaisen viranomaisen kanssa.

3 Jäsenvaltion, jonka alueella tarkastus suoritetaan, on annettava tehtäviään suorittaville asiantuntijoille kaikki tarvittava apu.

4 Yksityiskohtaiset säännöt tämän artiklan soveltamisesta annetaan 16 artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen.

15 artikla

Kun komission asiantuntijat tarkastavat kolmansien maiden hyväksyttyjä tai hyväksyttäväksi tulevia teurastamoja tai laitoksia, jotta niistä voitaisiin viedä yhteisöön yhteisön lainsäädännön mukaisesti, niiden on varmistettava, että 5 artiklassa tarkoitetut eläimet on teurastettu olosuhteissa, joissa taataan tässä direktiivissä säädettyä kohtelua vastaava eläinten inhimillinen kohtelu.

Kolmannesta maasta voidaan tuoda lihaa ainoastaan, jos lihan mukana seuraava terveystodistus on täydennetty vakuutuksella, joka todistaa edellä olevan vaatimuksen noudattamisen.

▼M1

16 artikla

1. Komissiota avustaa asetuksen (EY) N:o 178/2002 ([1]) 58 artiklalla perustettu elintarvikeketjua ja eläinten terveyttä käsittelevä pysyvä komitea.

2. Jos tähän artiklaan viitataan, sovelletaan päätöksen 1999/468/EY ([2]) 5 ja 7 artiklassa säädettyä menettelyä.

Päätöksen 1999/468/EY 5 artiklan 6 kohdassa tarkoitettu määräaika vahvistetaan kolmeksi kuukaudeksi.

([1]) EYVL L 31, 1.2.2002, s. 1.
([2]) EYVL L 184, 17.7.1999, s. 23.

▼M1

3. Komitea vahvistaa työjärjestyksensä.

▼B

17 artikla

Kumotaan direktiivi 74/577/ETY 1 päivästä tammikuuta 1995 alkaen.

18 artikla

1 Jäsenvaltioiden on saatettava tämän asetuksen noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset, joihin sisältyvät mahdollisesti tarpeelliset rangaistukset, voimaan 1 päivään tammikuuta 1995 mennessä. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä.

Näissä jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niitä virallisesti julkaistaessa niihin on liitettävä viittaus tähän direktiiviin. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

2 Jäsenvaltiot voivat kuitenkin 1 kohdassa vahvistetusta päivästä lähtien, perustamissopimuksen yleisten määräysten mukaisesti, säilyttää tai soveltaa alueellaan säännöksiä, jotka ovat tässä direktiivissä säädettyjä säännöksiä tiukemmat. Niiden on ilmoitettava komissiolle näistä toimenpiteistä.

3 Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä tarkoitetuista kysymyksistä antamansa keskeiset kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle.

19 artikla

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

▼B

LIITE A

ELÄINTEN KULJETUSTA JA TEURASTAMOISSA SÄILYTTÄMISTÄ KOSKEVAT VAATIMUKSET

I Yleiset vaatimukset

1 Jokaisessa teurastamossa, joka aloittaa toimintansa 30 päivän kesäkuuta 1994 jälkeen, on oltava eläinten purkamiseen kuljetusvälineestä sopiva varustus ja laitteet, ja kaikilla toiminnassa olevilla teurastamoilla on oltava tällainen varustus ennen 1 päivää tammikuuta 1996.

2 Eläimet on purettava kuormasta saapumisen jälkeen niin pian kuin mahdollista. Jos viivettä ei voida välttää, eläimet on suojattava äärimmäisiltä ilmasto-olosuhteilta ja niille on järjestettävä asianmukainen tuuletus.

3 Eläimet, jotka ovat vaarassa vahingoittaa toisiaan lajinsa, sukupuolensa, ikänsä tai alkuperänsä vuoksi, on säilytettävä toisistaan erillään.

4 Eläimet on suojattava epäedullisen sään vaikutuksilta. Jos eläimet ovat olleet korkeissa lämpötiloissa kostealla säällä, ne on jäähdytettävä jollakin sopivalla tavalla.

5 Eläinten kunto ja terveys on tarkastettava vähintään joka aamu ja ilta.

6 Eläimet, jotka ovat kokeneet kipua tai tuskaa kuljetuksen aikana tai teurastamoon saapumisen jälkeen sekä vieroittamattomat eläimet, on teurastettava välittömästi, sanotun kuitenkaan rajoittamatta direktiivin 64/433/ETY liitteessä I olevan VI luvun määräysten soveltamista. Jos välitön teurastus ei ole mahdollinen, näitä eläimiä on pidettävä erillään ja ne on teurastettava mahdollisimman pian, kuitenkin viimeistään seuraavan kahden tunnin aikana. Eläimiä, jotka eivät kykene kävelemään, ei pidä raahata teurastuspaikkaan vaan lopettaa siinä, missä ne ovat, tai missä se on mahdollista kuljetutettava kärryillä tai vastaavalla välineellä hätäteurastuspaikkaan, ellei tämä aiheita eläimelle tarpeetonta kärsimystä.

II Muulla tavoin kuin kontissa tuotavia eläimiä koskevat vaatimukset

1 Teurastamoilla eläinten purkamiseen tarvittavissa varusteissa lattioiden on oltava luistamista estävät ja tarvittaessa varustettu suojakaiteilla. Sillat, luiskat ja käytävät tulee olla varustettu reunakaiteilla tai muilla esteillä eläinten putoamisen välttämiseksi. Tulo- ja poistumisluiskien kaltevuuden tulee olla mahdollisimman vähäinen.

2 Eläimiä ei saa purkamisen aikana pelotella, kiihottaa eikä kohdella huonosti, ja on huolehdittava siitä, etteivät eläimet kaadu. On kiellettyä nostaa eläimiä päästä, sarvista, korvista, jaloista, hännästä tai turkista siten, että niille aiheutuu tarpeetonta kärsimystä tai tuskaa. Eläimet on tarpeen mukaan kuljetettava yksitellen.

▼M2

3 Eläimiä on liikuteltava varovasti. Kulkuväylien on oltava rakennetut siten, että eläinten loukkaantumisen vaara on mahdollisimman pieni, ja siten järjestetyt, että eläinten laumavaistoa käytetään hyväksi. Eläinten ohjaamiseen tarkoitettuja välineitä saa käyttää pelkästään tähän tarkoitukseen ja vain lyhyitä aikoja. Sellaisten välineiden käyttöä, jotka antavat sähköiskuja, on mahdollisuuksien mukaan vältettävä. Tällaisten välineiden käyttö on joka tapauksessa sallittua ainoastaan täysikasvuisten nautojen ja täysikasvuisten sikojen kohdalla silloin, kun ne kieltäytyvät liikkumasta, ja ainoastaan, kun eläimillä on tilaa siirtyä eteenpäin. Iskut eivät saa kestää sekuntia kauempaa, ne on jaksotettava asianmukaisesti ja ne saa antaa ainoastaan takapään lihaksiin. Iskuja ei saa antaa toistuvasti, mikäli eläin ei reagoi.

▼B

4 Eläimiä on kiellettyä lyödä tai painaa erityisen herkistä ruumiinosista. Erityisesti ei pidä murskata, vääntää tai katkaista eläinten häntää tai tarttua niitä silmistä. Lyönnit ja potkut ovat kiellettyjä.

5 Eläimiä ei saa viedä teurastuspaikalle ellei niitä voida teurastaa välittömästi. Eläimet, joita ei teurasteta heti niiden saavuttua, on vietävä säilytystiloihin.

6 Teurastamoissa on oltava riittävä määrä eläimille sopivaan säilytykseen karsinoita, jotka suojaavat eläimiä epäsuotuisien sääolojen vaikutuksilta,

▼B

sanotun kuitenkaan rajoittamatta direktiivin 64/433/ETY 4 ja 13 artiklan mukaisesti myönnettyjä poikkeuksia.

7 Eläinsuojien on täytettävä yhteisön lainsäädännön vaatimukset, ja lisäksi niissä on oltava:

— lattiat, jotka minimoivat liukastumisen vaaran eivätkä aiheuta loukkaantumisia eläimille, jotka ovat niiden kanssa kosketuksissa,

— asianmukainen ilmastointi, joka on suunniteltu ottaen huomioon ennakoitavat ääriarvot kosteuden ja lämpötilojen vaihteluissa. Jos sähköiset ilmastointilaitteet ovat tarpeen, on huolehdittava varailmastointijärjestelmästä, joka voidaan ottaa käyttöön vian sattuessa,

— riittävä keinovalaistus, jonka avulla kaikki eläimet voidaan tarkastaa milloin hyvänsä; riittävä varavalaistusjärjestelmä on oltava tarvittaessa käytettävissä,

— tapauskohtaisesti varustus eläinten kiinniottamiseksi,

— tarvittaessa riittävä määrä sopivia kuivikkeita kaikille eläimille, jotka viettävät yön teurastamossa.

8 Jos teurastamoilla on edellä tarkoitettujen eläinsuojien lisäksi ulkosäilytystiloja ilman luontaista suojaa ja varjoa, sopivaa suojaa on järjestettävä eläimille suojautumiseksi epäsuotuisilta sääoloilta. Ulkosäilytystilojen on oltava hyvässä kunnossa niin, etteivät eläimet ole alttiina fyysisille, kemiallisille tai muille terveysvaaroille.

9 Niiden eläinten, joita ei heti tuonnin yhteydessä viedä teurastuspaikalle, saatavilla on jatkuvasti pidettävä juomavettä asianmukaisista juottolaitteista. Eläimet, joita ei teurasteta 12 tunnin kuluessa teurastamoon saapumisesta, on ruokittava ja riittävästä rehunsaannista on huolehdittava myöhemmin sopivin väliajoin.

10 Eläimet, joita pidetään teurastamolla yli 12 tuntia, on säilytettävä ja milloin tarkoituksenmukaista kytkettävä siten, että ne voivat vaivatta asettua makuulle. Jos eläimiä ei kytketä, rehua tulee olla tarjolla siten, että eläinten on mahdollista syödä häiriöttä.

III **Kuljetussäiliöissä tuotavia eläimiä koskevat vaatimukset**

1 Kuljetussäiliöitä, joissa kuljetetaan eläimiä, on käsiteltävä varovasti; niitä ei saa heittää maahan, pudottaa eikä kääntää ylösalaisin. Aina kun mahdollista, ne on purettava ja lastattava mekaanisesti vaakasuorassa asennossa.

2 Jos eläimiä tuodaan kuljetussäiliöissä, joissa on reiitetty tai joustava pohja, eläimet on purettava erityisen varovasti etteivät ne loukkaannu. Tarvittaessa eläimet on purettava kuljetussäiliöistä yksitellen.

3 Eläimet, jotka on kuljetettu kuljetussäiliöissä, on teurastettava niin pian kuin mahdollista. Jos välitön teurastus ei ole mahdollinen, eläimille on annettava juomaa ja rehua II osaston 9 kohdan mukaisesti.

▼B

LIITE B

ELÄINTEN KIINNIPITÄMINEN ENNEN NIIDEN TAINNUTUSTA, TEURASTUSTA TAI LOPETTAMISTA

1 Eläimet on pidettävä kiinni sopivalla tavalla siten, että ne säästyvät kaikelta ehkäistävissä olevalta kivulta, kärsimykseltä, kiihottumiselta, vahingoittumiselta ja ruhjoutumiselta.

Nautaeläinten rituaaliteurastuksessa eläinten liikkumista on rajoitettava ennen teurastusta siten suunnitelluilla mekaanisilla välineillä, että eläimet säästyvät kaikelta ehkäistävissä olevalta kivulta, kärsimykseltä, kiihottumiselta, vahingoittumiselta ja ruhjoutumiselta.

2 Eläinten raajoja ei saa sitoa, eikä eläintä saa ripustaa ennen tainnutusta tai lopettamista. Siipikarjan ja kanit saa kuitenkin ripustaa teurastusta varten, jos on toteutettu tarvittavat toimenpiteet eläinten rentouttamiseksi siten, että tainnutus voidaan suorittaa tehokkaasti ja ilman viivettä.

Toisaalta, eläinten asettaminen kiinnityslaitteistoon ei missään tilanteessa vastaa ripustamista.

3 Eläimet, jotka tainnutetaan tai lopetetaan päähän kohdistettavalla mekaanisella tai sähköisellä laitteella, on asetettava siten, että laitetta voidaan käyttää ja operoida helposti, tarkasti ja riittävän pitkän ajan. Toimivaltainen viranomainen voi kuitenkin sallia nautojen ja kavioeläinten pään liikkeiden rajoittamisen asianmukaisilla keinoilla.

4 Tainnutuksessa käytettäviä sähköisiä laitteita ei saa käyttää eläinten kiinnittämisessä, kiinnipitämisessä tai ajamisessa.

▼B

LIITE C

MUIDEN KUIN TURKISELÄINTEN TAINNUTUS JA LOPETTAMINEN

I SALLITUT MENETELMÄT

A. **Tainnutus**

1. Pulttipistooli
2. Iskeminen
3. Sähkötainnutus
4. Hiilidioksidin käyttäminen

B. **Lopettaminen**

1. Pistooli tai kivääri
2. Sähköllä lopettaminen
3. Hiilidioksidilla lopettaminen

C. Toimivaltainen viranomainen voi kuitenkin sallia määrättyjen eläinlajien lopettamisen katkaisemalla kaula, käyttämällä niskamurtoa tai panemalla eläin tyhjiöön, jos 3 artiklan säännöksiä ja tämän liitteen III osaston erityisvaatimuksia noudatetaan samanaikaisesti.

II TAINNUTUSTA KOSKEVAT ERITYISVAATIMUKSET

Eläimiä ei pidä tainnuttaa, ellei verenlaskua voida suorittaa välittömästi sen jälkeen.

1. *Pulttipistooli*

a) Laitteiden tulee olla suunnattu siten, että aseen lauetessa eläimen aivokuori vaurioituu. Erityisesti kiellettyä on ampua nautoja niskaan.

Lampaiden ja vuohien ampuminen niskan suunnasta on sallittua, jos päälaen kautta ampuminen ei ole sarvien vuoksi mahdollista. Näissä tapauksissa laukaus on kohdistettava sarvien tyven taakse ja suunnattava suuhun, ja verenlasku on aloitettava 15 sekunnin kuluessa laukaisusta.

b) Pulttipistoolia käytettäessä laitteen käyttäjän on tarkistettava, että laitteen lukitus palautuu jokaisen laukaisun jälkeen. Jos näin ei tapahdu, laite on korjattava ennen kuin sitä voidaan käyttää uudelleen.

c) Eläimen saa laittaa tainnutuskarsinaan vain silloin, kun tainnutuksesta vastaava henkilö on valmis tainnuttamaan sen heti kun eläin on karsinassa. Eläimen pään liikkeitä ei saa estää ennen kuin tainnuttaja on valmis tainnuttamaan.

2. *Iskeminen*

a) Tämä menetelmä on sallittu ainoastaan pääkalloon osuvalla mekaanisella laitteella. Laitteen käyttäjän on huolehdittava siitä, että laitetta käytetään oikeassa asennossa ja oikealla voimakkuudella valmistajan ohjeiden mukaisesti siten, että eläin taintuu tehokkaasti mutta kallo ei murru.

b) Kuitenkin pieniä kanieriä tainnutettaessa iskemällä pääkalloon muulla kuin mekaanisella laiteella toimenpide on tehtävä siten, että eläin heti vaipuu kuolemaansa asti kestävään tajuttomuuteen ja että 3 artiklan yleisiä säännöksiä noudatetaan.

3. *Sähkötainnutus*

A. Elektrodit

1. Elektrodit on asetettava aivojen kohdalle siten, että sähkövirta pääsee kulkemaan aivojen läpi. Lisäksi on toteutettava asianmukaiset toimenpiteet hyvän kosketuksen varmistamiseksi ja erityisesti poistettava liika villa tai kostutettava nahka.

▼B

2. Kun eläimet tainnutetaan yksitellen, laitteeseen on:

   a) liitettävä kuormituksen impedanssin mittauslaite, joka estää laitteen käytön silloin, kun sähkövirran vaadittava vähimmäismäärä ei ylity,

   b) liitettävä yhden eläimen tainnutusajan ilmaiseva ääni- tai näyttölaite,

   c) kytkettävä käyttäjän näkyvillä oleva jännitteen ja kuormituksen sähkövirran ilmaiseva laite.

B. Vesitainnutus

1. Kun siipikarjaa tainnutetaan vedellä, veden korkeuden tulee olla säädettävissä siten, että vesi hyvin peittää linnun pään.

   Jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen on määrättävä tässä yhteydessä käytettävän sähkövirran voimakkuus ja kesto siten, että eläin heti vaipuu kuolemaansa asti kestävään tajuttomuuteen.

2. Kun siipikarjaa ryhmänä tainnutetaan vesitainnutuksella, on ylläpidettävä jännitettä, jonka aikaansaama riittävän voimakas sähkövirta varmistaa jokaisen eläimen taintumisen.

3. On toteutettava asianmukaiset toimenpiteet sähkön virtaamiseksi ja erityisen hyvä sähköinen ja märkä kosketus koiven kiinnityskohtaan kuljettimessa.

4. Siipikarjan tainnutukseen käytettävien vesialtaiden on oltava riittävän suuret ja syvät teurastettavalle siipikarjalle ja ne eivät saa valua yli tulokohdasta. Veteen asennetun elektrodin on oltava altaan pituinen.

5. Tarvittaessa on oltava saatavilla käsikäyttöinen apuväline.

4. *Hiilidioksidilla tainnuttaminen*

1. Sikojen tainnutuksessa käytettävän hiilidioksidipitoisuuden on oltava vähintään 70 prosenttia tilavuudesta.

2. Kammion, jossa sioille annetaan kaasua, ja laitteen, jolla siat johdetaan kammioon, on oltava siten suunniteltu, rakennettu ja huollettu, että siat eivät loukkaannu eikä niiden rintakehä kuristu ja että eläimet voivat seistä pystyssä kunnes ne menettävät tajuntansa. Kulkuväylän ja kammion on oltava niin hyvin valaistut, että siat voivat nähdä toisia sikoja tai ympärilleen.

3. Kammiossa on oltava laite, joka mittaa kaasupitoisuuden enimmäispitoisuuden hetkellä ja antaa helposti havaittavan ja kuultavan varoituksen, joka ilmaisee kaasupitoisuuden laskun vaadittavan tason alapuolelle.

4. Siat on ohjattava kuljettimeen tai kuljetusonkaloon siten, että ne voivat nähdä toisensa ja johdettava kaasukammioon 30 sekunnin kuluessa laitteistoon tulosta. Ne on ohjattava mahdollisimman pian kaasukammion sisääntuloaukolta ja altistettava maksimikaasupitoisuudelle mahdollisimman nopeasti. Niille on annettava kaasua niin pitkään, että siat pysyvät tajuttomina lopettamiseensa asti.

III LOPETTAMISTA KOSKEVAT ERITYISVAATIMUKSET

1. *Pistooli tai kivääri*

Näitä menetelmiä, joita voidaan käyttää eri eläinlajien, ja erityisesti tarhatun suurriistan ja hirvieläinten lopettamiseen, koskee toimivaltaisen viranomaisen antama lupa; tämän viranomaisen on varmistettava erityisesti, että menetelmiä käyttää ainoastaan asianmukaisesti pätevöitynyt henkilökunta ja että noudatetaan tämän direktiivin 3 artiklan yleisiä säännöksiä.

2. *Kaulan katkaisu ja niskanmurto*

Luvan näihin menetelmiin, joita käytetään ainoastaan siipikarjan lopettamiseen, antaa toimivaltainen viranomainen; viranomaisen on varmistettava erityisesti se, että menetelmiä käyttävät ainoastaan asianmukaisesti pätevöityneet henkilöt, joilla on siihen valtuudet ja siten että noudatetaan tämän direktiivin 3 artiklan yleisiä säännöksiä.

▼B

3. *Sähköiskulla ja hiilidioksidilla lopettaminen*

Toimivaltainen viranomainen voi sallia näiden menetelmien käytön eri eläinlajien lopettamiseen, jos 3 artiklan yleisten säännösten lisäksi noudatetaan tämän liitteen II kohdan 3 ja 4 alakohdan erityismääräyksiä. Tästä syystä sen on vahvistettava lisäksi käytettävän sähkövirran voimakkuus ja kesto sekä hiilidioksidipitoisuus ja kaasunantoaika.

4. *Tyhjiökammio*

Tätä menetelmää, jota käytetään ainoastaan tietyn tarhattavan riistan (viiriäisten, peltopyiden ja fasaanien) lopettamiseen ilman verenlaskua, koskee toimivaltaisen viranomaisen antama lupa; viranomaisen on varmistettava 3 artiklan vaatimusten noudattamisen lisäksi, että:

— eläimet pannaan ilmatiiviiseen kammioon, jossa tyhjiö saadaan nopeasti aikaan tehokkaalla sähköpumpulla,

— alipainetta on ylläpidettävä siihen asti, kun eläimet kuolevat,

— eläimet pidetään ryhmänä kuljetussäiliöissä, joka voidaan asettaa tyhjiökammioon, joka on suunniteltu siihen tarkoitukseen.

▼B

LIITE D

VERENLASKU

1 Tainnutettujen eläinten verenlasku on aloitettava mahdollisimman pian tainnutuksen jälkeen. Verenlasku on suoritettava huolellisesti siten, että se on mahdollisimman täydellinen. Kaikissa tapauksissa verenlasku on kuitenkin tehtävä ennen kuin eläin palaa tajuihinsa.

2 Kaikista tainnutetuista eläimistä on laskettava veri pistämällä toiseen kaulavaltimoista tai suoneen, josta kaulavaltimo lähtee.

Piston jälkeen eläimelle ei saa suorittaa mitään nylkemiseen liittyviä toimia eikä sähköstimulaatiota ennen kuin verenlasku on suoritettu loppuun.

3 Jos yksi henkilö vastaa eläinten tainnutuksesta, kiinnittämisestä, nostosta ja verenlaskusta, tämän henkilön on suoritettava yhdelle eläimelle kaikki nämä toimet ennen toisen eläimen käsittelyä.

4 Kun siipikarjasta lasketaan veri automaattisesti iskulla kaulaan, tulee saatavilla olla käsikäyttöinen apuväline siltä varalta, että automaattiseen laitteeseen tulee vika, jotta eläimet voidaan teurastaa viipymättä.

▼B

LIITE E

LOPETTAMISMENETELMÄT TAUTIEN VASTUSTAMISTARKOITUKSESSA

Sallitut menetelmät

Kaikki liitteen C määräysten mukaiset sallitut menetelmät, jotka takaavat varman kuoleman.

Toimivaltainen viranomainen voi lisäksi sallia taudille altistuneiden eläinten lopettamisen muilla menetelmillä tämän asetuksen 3 artiklan yleisiä säännöksiä noudattaen ja varmistaen, että:

— silloin kun käytetään menettelyä, joka ei aiheuta eläimen välitöntä kuolemaa (esimerkiksi pulttipistoolia), toteutetaan tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että eläimet kuolevat mahdollisimman pian ja kaikissa tapauksissa ennen kuin palaavat tajuihinsa,

— eläimille ei tehdä mitään muita toimenpiteitä ennen kuin ne on todettu kuolleiksi.

▼B

LIITE F

TURKISELÄINTEN LOPETTAMISMENETELMÄT

I **Sallitut menetelmät**

1 Mekaaninen laite, joka lävistää aivot

2 Nukutusaineen ruiskuttaminen kuolettavana annoksena

3 Sydämen pysäyttäminen sähköiskulla

4 Hiilimonoksidilla lopettaminen

5 Kloroformilla lopettaminen

6 Hiilidioksidilla lopettaminen

Toimivaltaisen viranomaisen on päätettävä menetelmästä, joka on soveliain kunkin eri turkiseläinlajin lopettamiseen tämän direktiivin 3 artiklan yleisiä säännöksiä noudattaen.

II **Erityisvaatimukset**

1. *Mekaaninen laite, joka lävistää aivot*

a) Laitteet tulee olla asennettu siten, että puikko tunkeutuu eläimen aivokuoreen.

b) Tämän menetelmän käyttö on sallittu ainoastaan silloin, kun sitä välittömästi seuraa verenlasku.

2. *Nukutusaineen ruiskuttaminen kuolettavana annoksena*

On sallittua käyttää ainoastaan sellaisia nukutusaineita, annoksia ja käyttömenetelmiä, jotka aiheuttavat välittömästi tajuttomuuden ja sitä seuraavan kuoleman.

3. *Sydämen pysäyttäminen sähköiskulla*

Elektrodit on asetettava siten, että sähkövirta kulkee aivojen ja sydämen läpi ja pienimmällä mahdollisella virtamäärällä aiheutetaan tajuttomuus ja sydämen pysähtyminen. Kun kettuja lopetettaessa elektroit asetetaan suuhun ja peräsuoleen, on kuitenkin käytettävä vähintään kolmen sekunnin ajan keskimäärin 0,3 amppeerin sähkövirtaa.

4. *Hiilidioksidilla lopettaminen*

a) Nukutuskammion, jossa eläimille annetaan kaasua, tulee olla suunniteltu, rakennettu ja huollettu siten, että eläimet eivät loukkaannu ja niitä voidaan tarkkailla.

b) Eläimiä ei saa viedä kammioon ennen kuin sinne johdetaan sataprosenttisen hiilimonoksidin pitoisuus kammioissa on vähintään yksi prosentti tilavuudesta.

c) Kaasua, joka on tuotettu erityisesti tähän tarkoitukseen mukautetulla moottorilla, voidaan käyttää näätäeläinten ja sinsillojen lopettamiseen, jos on osoitettu kokein, että käytetty kaasu:

— on jäähdytetty asianmukaisesti,

— on suodatettu riittävästi,

— siitä on poistettu kaikki ärsyttävät aineet ja kaasu, ja

— eläimiä ei voida tuoda kammioon ennen kuin hiilimonoksidipitoisuus on vähintään yksi prosentti tilavuudesta.

d) Kaasua sisään hengitettäessä sen on ensin aiheutettava syvä yleisnukutus ja sen jälkeen varma kuolema.

e) Eläimet on pidettävä kammioissa kunnes ne ovat kuolleet.

▼B

5. *Kloroformilla lopettaminen*

Kloroformia voidaan käyttää sinsillojen lopettamiseen, jos:

a) kammio, jossa eläimille annetaan kaasua, on suunniteltu, rakennettu ja huollettu siten, että eläimet eivät loukkaannu ja niitä voidaan valvoa,

b) eläimiä voidaan viedä kammioon ainoastaan silloin, kun siellä on kyllästetty kloroformi-ilmaseos,

c) kaasua sisään hengitettäessä sen on ensin aiheutettava syvä yleisnukutus ja sen jälkeen varma kuolema,

d) eläimet on pidettävä kammiossa kunnes ne ovat kuolleet.

6. *Hiilidioksidilla lopettaminen*

Hiilidioksidia voidaan käyttää näätäeläinten ja sinsillojen lopettamiseen, jos:

a) kammio, jossa eläimille annetaan kaasua, on suunniteltu, rakennettu ja huollettu siten, että eläimet eivät loukkaannu ja niitä voidaan valvoa,

b) eläimiä voidaan viedä kammioon ainoastaan silloin, kun sinne johdetun sataprosenttisen hiilidioksidin pitoisuus on niin suuri kuin mahdollista,

c) kaasua sisään hengitettäessä sen on ensin aiheutettava syvä yleisnukutus ja sen jälkeen varma kuolema,

d) eläimet on pidettävä kammiossa kunnes ne ovat kuolleet.

▼B

LIITE G

POISTETTAVIEN UNTUVIKKOJEN JA HAUTOMOJÄTTEESSÄ OLEVIEN SIKIÖIDEN LOPETTAMINEN

I **Sallitut untuvikkojen lopettamiseen käytettävät menetelmät**

1 Nopeasti lopettavan mekaanisen laitteen käyttö.

2 Hiilidioksidilla lopetttaminen.

3 Toimivaltainen viranomainen voi kuitenkin sallia muiden tieteen hyväksymien lopettamismenetelmien käytön, jos ne ovat 3 artiklan yleisten säännösten mukaiset.

II **Erityisvaatimukset**

1. *Nopeasti lopettavan mekaanisen laitteen käyttö*

a) Eläimet on lopetettava laitteella, jossa on nopeasti pyörivät mekaanisesti toimivat terät tai murskaavat polystyreeniset ulokkeet.

b) Laitteen toimintakyvyn on oltava sellainen, että kaikki eläimet kuolevat välittömästi, vaikka niitä olisi suuri määrä.

2. *Hiilidioksidilla lopettaminen*

a) Eläimet on pantava olosuhteisiin, jonne johdetun sataprosenttisen hiilidioksidin pitoisuus on mahdollisimman suuri.

b) Eläimet on pidettävä näissä olosuhteissa kunnes ne ovat kuolleet.

III **Sikiöiden tappamiseen sallitut menetelmät**

1 Jotta elävät sikiöt lopetettaisiin välittömästi, kaikki hautomojäte on käsiteltävä II kohdan 1 alakohdassa tarkoitetulla mekaanisella laitteella.

2 Toimivaltainen viranomainen voi kuitenkin sallia muiden tieteen hyväksymien lopettamismenetelmien käytön, jos ne ovat 3 artiklan yleisten säännösten mukaiset.